

โครงการดำเนินกิจกรรมในการพัฒนาเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.)

๑. หลักการและเหตุผล

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้มีนโยบายการบูรณาการอาสาสมัครด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของทุกหน่วยงานให้เป็นหนึ่งเดียวภายใต้ร่มธง เครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) ภายใต้แนวคิด “บูรณาการเครือข่าย ทสม. และภาคีสร้างสิ่งแวดล้อมดีให้คนไทย” เพื่อส่งเสริมให้อาสาสมัครได้เข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนภารกิจของกระทรวงที่หลากหลายและมีประสิทธิภาพ โดยในปัจจุบันมี ทสม. จำนวน ๒๓๐,๒๒๕ คน กระจายอยู่ใน ๓๔,๙๖๒ หมู่บ้าน ๖,๑๗๘ ตำบล ๑๔๙ แขวง ๘๗๘ อำเภอ ๕๐ เขต (ข้อมูลจาก www.deqp.go.th ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒) ที่มีบทบาทสำคัญในการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์ พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับพื้นที่ ซึ่งในการขับเคลื่อนการดำเนินงานจะมีคณะกรรมการเครือข่าย ทสม. ในแต่ละระดับภายในจังหวัดที่เป็นกลไกในการขับเคลื่อนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมในประเด็นต่างๆ เพื่อให้ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีพยังคงมีความหลากหลายและยั่งยืน รวมทั้งการเฝ้าระวังการเกิดมลพิษต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในชุมชน

การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับเครือข่าย ทสม. จำเป็นต้องมีการพัฒนา เครือข่าย ทสม. ในด้านต่างๆ ได้แก่ การพัฒนาเครื่องมือ/กลไกขับเคลื่อนเครือข่าย ทสม. การพัฒนาศักยภาพและยกระดับอุดมการณ์ความเป็นจิตอาสา การพัฒนาบทบาทและกระบวนการปฏิบัติงานในชุมชน ในการเชื่อมโยงสื่อสารนโยบายของภาครัฐ/กระทรวงฯ และสื่อสารประชาสัมพันธ์ รณรงค์ส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมผ่านเครือข่าย ทสม. เพื่อให้เครือข่าย ทสม. สามารถสนับสนุนภารกิจของกระทรวงฯ ที่หลากหลาย เป็นผู้นำประสานความร่วมมือในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับชุมชนในการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยการเข้ามามีบทบาทและทำหน้าที่ในการเฝ้าระวัง พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกับภาครัฐ และภาคประชาชน ซึ่งในการพัฒนาเครือข่าย ทสม. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้มอบหมายให้กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมเป็นหน่วยงานประสานกลาง และให้สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด เป็นหน่วยงานประสานส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานขับเคลื่อนเครือข่าย ทสม. ในระดับภูมิภาค

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อสร้างความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจ และเสริมสร้างแนวร่วมภาคประชาชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

๒.๒ เพื่อยกระดับการมีส่วนร่วมของเครือข่าย ทสม. รวมทั้งพัฒนาเครื่องมือและกลไกการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการเฝ้าระวังและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๓. ขั้นตอนการดำเนินงาน

๓.๑ การประชุมคณะกรรมการอำนวยการ ทสม. จังหวัด และคณะกรรมการเครือข่าย ทสม. ในจังหวัด คือ กิจกรรมที่สนับสนุนการดำเนินงานคณะกรรมการเครือข่าย ทสม. ให้มีความเข้มแข็ง โดยการจัดประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ทสม. ภายในจังหวัด เพื่อวางแผนการดำเนินงาน และแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานของเครือข่าย ทสม. เป็นต้น ซึ่งคณะกรรมการเครือข่าย ทสม. ทุกระดับในจังหวัดจะเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนกิจกรรมที่สนับสนุนภารกิจของกระทรวง รวมทั้งเป็นกลไกเชื่อมโยงความร่วมมือในการเฝ้าระวัง พื้นฟู และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ ซึ่งมีกรอบการดำเนินการ ดังนี้

๓.๑.๑ การประชุมคณะกรรมการอำนวยการ ทสม. จังหวัด กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย คณะกรรมการอำนวยการ ทสม. จังหวัด จำนวนไม่น้อยกว่า ๑ ครั้ง รวมจำนวนไม่น้อยกว่า ๓๐ คน

๓.๑.๒ การประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ทสม. ในจังหวัด กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย คณะกรรมการเครือข่าย ทสม. ระดับจังหวัด และระดับอำเภอ ทุกอำเภอ จำนวนไม่น้อยกว่า ๒ ครั้ง รวมจำนวนไม่น้อยกว่า ๕๐ คน

๓.๒ การพัฒนาศักยภาพเครือข่าย ทสม. ผ่านหลักสูตรมาตรฐาน ทสม. คือ การดำเนินกิจกรรม ในรูปแบบของการฝึกอบรม การประชุมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน หรือรูปแบบอื่นๆ ที่เป็นการส่งเสริม ความรู้ การเพิ่มทักษะ หรือเสริมสร้างประสบการณ์ โดยการใช้หลักสูตร “มาตรฐานอาสาสมัครพิทักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน” เป็นเนื้อหาหลักในการดำเนินกิจกรรม ซึ่งมีรอบการดำเนินการ ดังนี้

๓.๒.๑ จัดการฝึกอบรมโดยใช้หลักสูตร “มาตรฐานอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน” ของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินการ โดยสามารถ ปรับเนื้อหา รูปแบบ หรือกระบวนการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย หรือนโยบาย แรงจูงใจของรัฐบาล เช่น ทสม. ประชาชนจิตอาสา “สืบสาน รักษา ต่อยอด”, กิจกรรม “เราทำความดี ด้วยหัวใจ ลดรับ ลดให้ ลดใช้ถุงพลาสติก”, การจัดการขยะมูลฝอยชุมชน, การเฝ้าระวังและรายงาน สถานการณ์สิ่งแวดล้อม, การเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเมืองและชุมชน, การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา ทำลายทรัพยากรป่าไม้ เป็นต้น

๓.๒.๒ กลุ่มเป้าหมาย เป็น ทสม. ที่ยังไม่เคยผ่านการอบรมหลักสูตรนี้มาก่อน ซึ่งจัดโดย กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด จำนวนไม่น้อยกว่า ๑๐๐ คน/จังหวัด

๓.๒.๓ ระยะเวลาในการฝึกอบรม ไม่น้อยกว่า ๑ วัน

๔. กลุ่มเป้าหมาย

๔.๑ การจัดประชุมคณะกรรมการอำนวยการ ทสม. จังหวัด และคณะกรรมการเครือข่าย ทสม. ในจังหวัด มีกลุ่มเป้าหมายรวมไม่น้อยกว่า ๑๒๐ คน

๔.๒ ทสม. ได้รับการพัฒนาศักยภาพผ่านหลักสูตรมาตรฐาน ทสม. จังหวัดละไม่น้อยกว่า ๑๐๐ คน

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ – กันยายน ๒๕๖๓

๖. สถานที่ดำเนินการ

พื้นที่จังหวัดราชบุรี และการศึกษาดูงานโครงการในจังหวัดใกล้เคียง

๗. งบประมาณ

งบประมาณจากกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม รวมเป็นเงินทั้งสิ้นจำนวน ๑๖๕,๐๐๐.- บาท (หนึ่งแสนหกหมื่นห้าพันบาทถ้วน) ดังนี้

๗.๑ การประชุมคณะกรรมการอำนวยการ ทสม. จังหวัด

และคณะกรรมการเครือข่าย ทสม. ในจังหวัด

เป็นเงิน ๑๐๐,๐๐๐.- บาท

๗.๒ การพัฒนาศักยภาพเครือข่าย ทสม. ผ่านหลักสูตรมาตรฐาน ทสม.

เป็นเงิน ๖๕,๐๐๐.- บาท

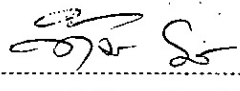
๘. หน่วยงานรับผิดชอบ

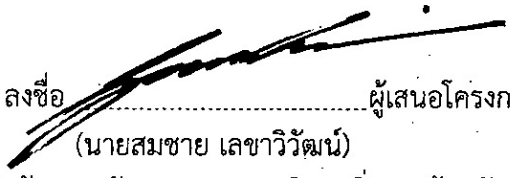
ส่วนยุทธศาสตร์ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดราชบุรี

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

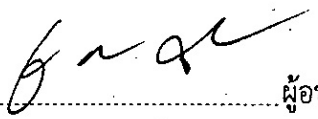
๙.๑ เครือข่าย ทสม. สามารถขับเคลื่อนกิจกรรมที่สนับสนุนภารกิจของกระทรวง และเป็นแนวร่วมภาคประชาชนในการเฝ้าระวัง ฟื้นฟู และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ได้

๙.๒ สมาชิก ทสม. ได้รับการพัฒนาศักยภาพตามหลักสูตรมาตรฐาน ทสม.

ลงชื่อ ผู้เขียนโครงการ
(นางสาวทิมพร รัตนรัตน์)
ผู้อำนวยการส่วนยุทธศาสตร์

ลงชื่อ ผู้เสนอโครงการ
(นายสมชาย เลหาวิวัฒน์)
ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดราชบุรี

ลงชื่อ ผู้เห็นชอบโครงการ
(นายเกียรติศักดิ์ ตรงศิริ)
รองผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี

ลงชื่อ ผู้อนุมัติโครงการ
(นายชยารุท จันทร)
ผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี